

Fővárosi Ítéltábla
9.Pf.20.520/2017/5/II.

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Némethi Csanád Ügyvédi Iroda (**a felperesi jogi képviselő címe**, ügyintéző: dr. Némethi Csanád ügyvéd) által képviselt **felperes neve (felperes címe)** felperesnek – a Vitári Ügyvédi Iroda (**az I. rendű alperesi jogi képviselő címe** ügyintéző: dr. Vitári Jenő ügyvéd) által képviselt **I.rendű alperes neve (I. rendű alperes címe)** I. rendű és a személyesen eljáró **II.rendű alperes neve (II. rendű alperes címe)** II. rendű alperesek ellen **szerződés érvénytelenségének megállapítása** iránt indult perében a Budapest Környéki Törvényszék 2017. február 7. napján meghozott 6.P.21.751/2016/4. számú ítélete ellen az I. rendű alperes 5. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 15.000 (tizenötezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében kérte a felek által 2010. február 26. napján megkötött, dr. **K.P.** mint dr. **H.J.** közjegyző helyettese által 11061-0/Ü/255/2010/3/O. szám alatt közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés I. pont 4. alpontjának 18-32. sorában foglalt kikötés érvénytelenségének megállapítását, valamint az I. rendű alperesnek a megbízási szerződés szerinti 80.000 forint jogi képviselőnek járó munkadíjat magában foglaló perköltségben történő marasztalását azzal, hogy a felperesi jogi képviselő nem tartozik áfakörbe. A II. rendű alperest mindennek tűrésére kérte kötelezni, vele szemben perköltségigényt nem terjesztett elő.

Keresetében hivatkozott a polgári törvénykönyvről szóló, korábban hatályos 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 209. §-ának (1) bekezdésére, 209/A. §-ának (2) bekezdésére, valamint a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló, szintén korábban hatályos 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: kormányrendelet) 1. §-ának (1) bekezdés a), b), i), illetve j) pontjára. Kifejtette, hogy a kölcsönszerződés támadott I. pont 4. alpontja alapján a felperes annak elfogadására kötelezte magát, hogy a tartozásának mindenkor összege az I. rendű alperes egyoldalú nyilatkozata alapján kerüljön megállapításra, ezzel a kárára hátrányosan változtatva meg a bizonyítási terhet.

Az I. rendű alperes kérte a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását. Előadta, hogy a végrehajtást nem a ténytanúsítvány, hanem a közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés és annak felmondása alapozza meg. A szerződés közokiratba foglalásával eleve megfordult a bizonyítás terhe. A kikötés alapján az I. rendű alperes nem jogosult a szerződés egyoldalú értelmezésére.

A II. rendű alperes a perben nyilatkozatot nem tett.

Az elsőfokú bíróság 6.P.21.022/205/6. sorszámú ítéletével a felperes keresetének helyt adott, és megállapította a támadott kikötés érvénytelenségét. Kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 80.000 forint perköltséget, és az illetékes adóhatóság külön felhívására az államnak 36.000 forint eljárási illetéket. Az I. rendű alperes igazolási kérelme folytán folytatódó eljárásban 6.P.21.751/2016/4. sorszámú ítéletével a fenti ítéletet hatályában fenntartotta. Ítéletének indokolásában a korábbi ítéletben foglaltakat megismételve kifejtette, hogy a felperes a támadott kikötésben alávetette magát az I. rendű alperes által vezetett könyvekben és nyilvántartásokban foglalt adatoknak. Lemondott arról a lehetőségről, hogy a felek közötti vita esetén kétségbe vonja az I. rendű alperes által meghatározott tartozás összegét. Így feljogosította az I. rendű alperest arra, hogy kizárólag a saját maga nyilvántartásai alapján határozza meg a követelés összegét, és hogy a felperes teljesítését szerződésszerűnek fogadja el. Ez a kormányrendelet 1. §-ának (1) bekezdés a) és b) pontjába ütközik. A felperes csak akkor tudja az ellene indított végrehajtást megszüntetni, ha a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 164. §-ának (1) bekezdése alapján a perben bizonyítja a Pp. 369. §-ának b) pontjában foglaltakat, azaz hogy az I. rendű alperes követelése részben vagy egészben megszűnt. Ezzel az I. rendű alperes korlátozza a kormányrendelet 1. §-ának (1) bekezdés i) pontja alapján a felperes jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét. A vitatott pont kifejezett joglemondást nem tartalmaz ugyan a felperes részéről, és a felperes nincs elzárva attól, hogy az I. rendű alperes kimutatását vitassa, azonban a fent kifejtettek egyúttal a bizonyítási teher megfordítását jelentik, amely a kormányrendelet 1. §-ának (1) bekezdés j) pontjába ütközik. Mindezek alapján a Ptk. 209. §-ának (1) és (3) bekezdése, valamint 209/A. §-ának (1) bekezdése alapján e szerződési feltétel tisztességtelennek minősül.

Az ítélet ellen az I. rendű alperes fellebbezett. Fellebbezésében kérte, hogy az ítélet táblája a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet változtassa meg és a felperes keresetét teljes egészében utasítsa el, valamint kötelezze a felperest perrel felmerült költségeinek megfizetésére. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a korábbi ítéletét azzal tartotta hatályában, hogy jogi álláspontja nem változott, az ítélet azonban említést sem tesz a 2017. február 1. napján elektronikus úton benyújtott ellenkérelemben foglaltakról. Ezen túlmenően pedig a 2016. november 24-én más ügyben meghozott ítéletből megállapítható, hogy az ítéletben írtak ellenére a kérdéssel kapcsolatban az elsőfokú bíróság álláspontja megváltozott. Éppen ezért a 2017. február 1-i beadványban foglaltakat változatlanul fenntartva előadta, hogy a kölcsönszerződést közokiratba foglalták, és a vitatott szerződéses kikötés nem jelent a felperes számára hátrányos eltérést a közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződéshez, illetőleg az egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozaton alapuló bírósági végrehajtásra irányadó jogszabályi előírásokhoz képest. A kölcsönszerződés közjegyzői okiratba foglalásával és a közjegyző előtt tett egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozattal a bizonyítási teher már eleve megfordult, és az I. rendű alperesnek a jogszabályok alapján egyébként is bármikor joga van a felmondás tényéről és az általa nyilvántartott adatokról közjegyzői ténytanúsítványt kiállíttatni. A vitatott kikötés semmilyen rendelkezést nem tartalmaz arra nézve, hogy a felperes a ténytanúsítványban mint közokiratban foglaltakat utóbb ne vitathatná. A végrehajtási záradékolás lehetősége nem csorbítja a felperes igényérvényesítési lehetőségét, hiszen a végrehajtás megszüntetés iránti perben a felperes minden vitás kérdést felvethet. A vitatott kikötés nem jogosítja fel továbbá az I. rendű alperest sem a szerződés értelmezésére, sem a teljesítés szerződésszerűségének megállapítására. Egyébként a hivatkozott másik ítéletben az elsőfokú bíróság is hasonló következtetésekre jutott. Perköltségét a 2016. április 13-án benyújtott érdemi ellenkérelme A/2. számú mellékleteként csatolt ügyvédi megbízási szerződés alapján kérte

megállapítani, és az I. rendű alperes bankszámlájára megfizetni.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az I. rendű alperes fellebbezésének elutasítása mellett az elsőfokú ítélet helybenhagyását, egyúttal pedig az I. rendű alperesnek a képviselője mérlegeléssel megállapított ügyvédi munkadíjából álló perköltségében történő marasztalását kérte azzal, hogy a felperesi képviselő nem tartozik áfakörbe. A perköltséget a jogi képviselő nevében lévő bankszámlára kérte átutalni.

Álláspontja szerint az a tény, hogy az okiratok alapján a fogyasztónak kell peres eljárást kezdeményeznie egy megindított végrehajtási eljárás megszüntetése vagy korlátozása iránt, már önmagában megalapozza az érintett szerződési kikötés tisztességtelenségét. Mindez pedig a bizonyítási terhet is a fogyasztó hátrányára változtatja meg. Ez annak ellenére tisztességtelen, hogy a kikötés kifejezett joglemondást nem tartalmaz. Előadta, hogy a ténytanúsítvány kiállítása hiányában közvetlen bírósági végrehajtás elrendelésére egyáltalán nem lenne lehetőség, a feltétel hiányában a hitelező kénytelen lenne követelését bírósági úton érvényesíteni. A támadott szerződési feltétel miatt azonban a felperesnek kell a végrehajtás megindítása után bizonyítania, így tehát a kikötés a kormányrendelet 1. §-ának (1) bekezdés j) pontja alapján tisztességtelen. Ez a megindítandó peres eljárás további költségeket és terhet ró a fogyasztóra. Az kétségtelen, hogy a jogszabályok alapján kötelessége az I. rendű alperesnek nyilvántartást vezetni, ennek azonban a felperes a kikötés alapján köteles magát alávetni. Kifejtette, hogy a ténytanúsítvány nem azt tanúsítja, hogy az adós tartozása ténylegesen mennyi, hanem azt, hogy a hitelező állítása szerint milyen összegre áll fenn. Hivatkozott a BDT2015. 3420 és BDT2011. 2502 számú eseti döntésekre. Az adós mindenkori tartozása összegének előre történő elismerését tartalmazó nyilatkozata nem kógens jogszabályi rendelkezést tükröző szerződéses tartalom. A BDT2015. 3420 számú eseti döntés kifejezetten kimondta, hogy tisztességtelen a fogyasztói szerződés azon kikötése, amely alapján a fogyasztó mindenkori tartozását a vele szerződő fél egyoldalú közlése alapján a közjegyző által kiállított közokirat tanúsít.

Az I. rendű alperes fellebbezése alaptalan.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy az I. rendű alperes az őt a felperes keresete szerint marasztaló ítélet ellen fellebbezett, így az ítéletnek nem volt a Pp. 228. §-ának (4) bekezdése alapján fellebbezés hiányában jogerős rendelkezése. Erre tekintettel a felülbírálat a támadott ítélet egészre kiterjedt. A felülvizsgálat során az ítélőtábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítást a szükséges terjedelemben lefolytatta, a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen mérlegelte, és a tényállást helyesen állapította meg, a másodfokú bíróság pedig az ebből levont jogi következtetésével is teljes egészében egyetértett, annak indokaira is kiterjedően. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel mindössze az alábbiakat emeli ki a másodfokú bíróság.

Az I. rendű alperes helytelenül hivatkozott arra, hogy ítélete meghozatala során az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta ellenkérelmét. Az ítélet ugyanis részletesen tartalmazza az I. rendű alperes tárgyaláson jegyzőkönyvbe mondott ellenkérelmét, és ugyan nem az ellenkérelem egyes pontjaira utalással, de részletes jogi indokolást is tartalmaz abban a tekintetben, hogy az ellenkérelemben kifejtettekkel az elsőfokú bíróság miért nem értett egyet, és miért a rendelkező rész szerinti döntést hozta. Az ítélet indokolása tehát formálisan megfelel a Pp. 221. §-ának (1) bekezdésében foglaltaknak, tartalmilag pedig a másodfokú bíróság azzal teljes egészében egyetértett.

A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 23/C. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel arra ugyan helyesen hivatkozott az I. rendű alperes, hogy a végrehajtási záradékolást nem a ténytanúsítvány, hanem a közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés, illetőleg

annak közjegyzői okiratba foglalt felmondása már önmagában megalapozza, és ebben az esetben a Pp. 365. §-ában írt végrehajtás megszüntetési, illetőleg korlátozási perek szabályai szerint kétségtelenül a felperest terheli az állítási és bizonyítási kötelezettség. E körben tehát a felperes által kifogásolt szerződési kikötés valóban nem jelent plusz terhet a fogyasztó számára.

Amennyiben azonban az I. rendű alperes bírósági úton érvényesíti igényét, úgy a szerződés I.4. pontja alapján hátrányosan változik meg a bizonyítási teher a felperes szempontjából. Helyesen jutott ugyanis az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a felperes azzal, hogy a támadott kikötésben alávetette magát az I. rendű alperes által vezetett könyvekben és nyilvántartásokban foglalt adatoknak, lemondott arról a lehetőségről, hogy a felek közötti vita esetén kétségbe vonja az I. rendű alperes által meghatározott tartozás összegét. A kifogásolt mondatoknak nem lehet ettől eltérő jelentést tulajdonítani, egyébként ugyanis semmi értelme nem lett volna azokat a szerződésbe foglalni. Nyilvánvaló tehát, hogy az I. rendű alperes azzal a szándékkal fogalmazta meg az általános szerződési feltételek I. pont 4. alpontját, hogy ezzel a bizonyítási terhet megfordítsa, megsértve ezáltal a kormányrendelet a felperes keresetében megjelölt pontját.

Azon tényből pedig, hogy a bíróság más hasonló ügyben a perbelivel ellentétes döntést is hozott még nem következik az, hogy a jelen ügyben hozott döntése téves.

A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján – figyelemmel a Pp. 254. §-ának (3) bekezdésére – helybenhagyta.

Az I. rendű alperes eredménytelenül fellebbezett, ezért a Pp. 78. §-a alapján perköltséget is köteles fizetni a felperesnek, melynek összegét a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (4) és (5) bekezdése alapján állapította meg. Annak a felperesi kérelemnek azonban nem volt jogszabályi alapja, hogy a bíróság egy meghatározott számlára történő fizetésre kötelezze az I. rendű alperest.

, 2017. október 3.

. Höbl Katalin s.k.
a tanács elnöke

. Örkényi László s.k.
előadó bíró

Dr. Gyuris Judit s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: